

Obecné pokyny k zacházení s expozicemi vůči tržnímu riziku a riziku protistrany ve standardním vzorci

Úvod

- 1.1. V souladu s článkem 16 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1094/2010 ze dne 24. listopadu 2010 o zřízení Evropského orgánu dohledu (dále jen „nařízení o zřízení orgánu EIOPA“)¹ vydává orgán EIOPA obecné pokyny k zacházení s expozicemi vůči tržnímu riziku a riziku protistrany ve standardním vzorci.
- 1.2. Tyto obecné pokyny se vztahují k článkům 104 a 105 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/138/ES ze dne 25. listopadu 2009 o přístupu k pojišťovací a zajišťovací činnosti a jejím výkonu (dále jen „Solventnost II“)² a k článkům 164 až 202 prováděcích opatření³.
- 1.3. Tyto obecné pokyny jsou určeny orgánům dohledu podle směrnice Solventnost II.
- 1.4. Cílem těchto obecných pokynů je zprostředkovat sblížení odborných postupů v rámci členských států a podpořit podniky při používání modulů tržního rizika a rizika selhání protistrany standardního vzorce.
- 1.5. Pro účely těchto obecných pokynů byla vytvořena následující definice:
  - „krátkou akciovou pozicí“ se rozumí krátká pozice související s akciemi vyplývajícími z prodeje na krátko ve smyslu čl. 2 odst. 1 písm. b) nařízení (EU) č. 236/2012.
- 1.6. Pokud nejsou některé pojmy v těchto obecných pokynech definovány, je jejich význam definován v právních předpisech uvedených v úvodu.
- 1.7. Tyto obecné pokyny jsou platné od 1. dubna 2015.

Obecný pokyn 1 – Zaměstnanecké požitky

- 1.8. Jsou-li uznávány závazky pro účely zaměstnaneckých požitků v souladu s kapitolou II prováděcích opatření, podniky by je měly vzít v úvahu při výpočtu kapitálových požadavků pro moduly rizika selhání protistrany a tržního rizika. Za tímto účelem by podniky měly zohlednit povahu požitků a případně také povahu smluvních ujednání s institucí zaměstnaneckého penzijního pojištění, jak je definována ve směrnici 2003/41/ES, nebo s jinou pojišťovnou či zajišťovnou poskytující tyto požitky.
- 1.9. Je-li řízení aktiv představujících závazky pro účely zaměstnaneckých požitků zajištěno externě, podniky jednající jako sponzoři by je měly vzít v úvahu při výpočtu kapitálových požadavků pro moduly rizika selhání protistrany a tržního rizika za předpokladu, že jsou odpovědné za případnou ztrátu hodnoty těchto aktiv.

¹ Úř. věst. L 331, 15.12.2010, s. 48–83.

² Úř. věst. L 335, 17.12.2009, s. 1–155.

³ Úř. věst. L 12, 17.01.2015, s. 1–797.

Obecný pokyn 2 – Vliv kupních opcí na dobu trvání

1.10. Při stanovování doby trvání dluhopisů a úvěrů s kupními opcemi by podniky měly vzít v úvahu, že nemusejí být půjčovatelem vyzvány ke splacení, dojde-li ke zhoršení jeho úvěruschopnosti, rozšíření úvěrových rozpětí nebo zvýšení úrokových měr.

Obecný pokyn 3 – Průměrná doba trvání u podmodulu akciového rizika založeného na trvání

1.11. Podniky by měly interpretovat průměrnou dobu trvání uvedenou v čl. 304 odst. 1. písm. b) bodě iii) směrnice Solventnost II jako dobu trvání agregovaných peněžních toků příslušných závazků.

Obecný pokyn 4 – Podmodul úrokového rizika

1.12. Podniky by měly zahrnout všechna aktiva a závazky citlivé na úrokovou míru do výpočtu kapitálového požadavku pro podmodul úrokového rizika.

1.13. Technická rezerva by měla být přepočítána podle scénářů využívajících časovou strukturu bezrizikových úrokových měr po šoku, která se případně stanoví zdůrazněním časové struktury základních bezrizikových úrokových měr a zpětným přičtením vyrovnávací úpravy, koeficientu volatility nebo přechodného opatření pro bezrizikovou úrokovou míru podle čl. 308 písm. c) směrnice Solventnost II.

1.14. Hodnota aktiv by měla být přepočítána podle scénářů ve formě zdůraznění časové struktury výhradně základních bezrizikových úrokových měr a případná rozpětí nad rámec časové struktury základních bezrizikových úrokových měr by měla zůstat beze změn. To může zahrnovat použití ocenění pomocí modelu pro stanovení hodnoty aktiv ve stresech.

1.15. Pojišťovny a zajišťovny by měly zajistit, aby hodnoty aktiv před stresy získané s použitím ocenění pomocí modelu odpovídaly kotovaným tržním cenám příslušných aktiv na aktivních trzích.

Obecný pokyn 5 – Investice s vlastnostmi kapitálových a dluhových nástrojů

1.16. V případě, že aktiva vykazují vlastnosti kapitálových a dluhových nástrojů, měly by podniky při stanovení, jaké podmoduly rizika se standardním vzorcem by se měly použít, vzít v úvahu obě tyto vlastnosti.

1.17. Při stanovení, jaké podmoduly rizika se standardním vzorcem se použijí, by podniky měly zvážit ekonomickou podstatu aktiva.

1.18. Je-li možné příslušné aktivum považovat za souhrn jednotlivých složek, měly by podniky případně použít příslušné stresy samostatně na každou z těchto složek.

1.19. Není-li možné považovat aktivum za souhrn oddělených složek, podniky by měly založit svoje rozhodnutí o tom, který podmodul rizika se standardním vzorcem použijí, na skutečnosti, zda v ekonomickém smyslu převládají dluhové nebo kapitálové vlastnosti.

Obecný pokyn 6 – Krátké akciové pozice

- 1.20. Drží-li podniky krátké akciové pozice, mohou být tyto pozice použity ke kompenzaci dlouhých akciových pozic při výpočtu kapitálového požadavku pro akciové riziko pouze v případě, že jsou splněny požadavky uvedené v článcích 208 až 215 prováděcích opatření.
- 1.21. Všechny ostatní krátké akciové pozice (zbytkové krátké pozice) by podniky měly při výpočtu kapitálového požadavku pro akciové riziko ignorovat.
- 1.22. Podniky by neměly uvažovat, že hodnota zbytkových krátkých akciových pozic poroste, budou-li na akcie použity stresy.

Obecný pokyn 7 – Podmodul koncentrace tržního rizika

- 1.23. Aniž by tím byl dotčen čl. 187 odst. 3 části druhé prováděcích opatření, podniky by neměly přiřazovat rizikový faktor 0 % investicím do subjektů, které jsou ve vlastnictví subjektů uvedených v seznamu v čl. 187 odst. 3 prováděcích opatření.

Obecný pokyn 8 – Půjčky cenných papírů a obdobné dohody

- 1.24. Při stanovování kapitálových požadavků pro půjčky nebo výpůjčky cenných papírů a dohody o zpětném odkupu nebo dohody o zpětném odprodeji včetně swapů likvidity by se podniky měly řídit postupem pro uznávání vyměněných položek v rozvaze podle směrnice Solventnost II. Měly by vzít také v úvahu smluvní podmínky a rizika vyplývající z této transakce nebo dohody.
- 1.25. Pokud vypůjčené aktivum zůstává v rozvaze a získané aktivum není uznáno, podniky by měly:
  - (a) na vypůjčené aktivum aplikovat příslušné podmoduly tržního rizika;
  - (b) zahrnout vypůjčené aktivum do výpočtu kapitálového požadavku pro riziko selhání protistrany pro expozice typu 1 a vzít při tom v úvahu snížení rizika, které získané aktivum zajišťuje, je-li uznáno jako zajištění v souladu s požadavky uvedenými v článku 214 prováděcích opatření.
- 1.26. Je-li získané aktivum uznáno a vypůjčené aktivum nezůstává v rozvaze, podniky by měly:
  - (a) na získané aktivum aplikovat příslušné podmoduly tržního rizika;
  - (b) vzít vypůjčené aktivum v úvahu při výpočtu kapitálového požadavku pro riziko selhání protistrany pro expozice typu 1 na základě rozvahové hodnoty vypůjčeného aktiva v okamžiku výměny, pokud smluvní podmínky a právní předpisy v případě nesolventnosti dlužníka povedou k riziku, že vypůjčené aktivum nebude vráceno, ačkoliv získané aktivum vráceno bylo.
- 1.27. Je-li vypůjčené aktivum a získané aktivum uznáno v rozvaze podle směrnice Solventnost II, podniky by měly:

- (a) na vypůjčené aktivum a zapůjčené aktivum aplikovat příslušné podmoduly tržního rizika;
- (b) zahrnout vypůjčené aktivum do výpočtu kapitálového požadavku pro riziko selhání protistrany pro expozice typu 1 a vzít při tom v úvahu snížení rizika, které získané aktivum zajišťuje, je-li uznáno jako zajištění v souladu s požadavky uvedenými v článku 214 prováděcích opatření;
- (c) vzít při výpočtu kapitálového požadavku pro podmodul úrokového rizika v úvahu závazky ve svých rozvahách, které vyplývají z dohody o půjčce.

Obecný pokyn 9 – Přísliby, které mohou vést ke vzniku platebních závazků

- 1.28. Jak je uvedeno v čl. 189 odst. 2 písm. e) prováděcích opatření, kapitálový požadavek pro expozice typu 1 v modulu rizika selhání protistrany by měl být použit na právně závazné přísliby, které příslušný podnik poskytl nebo sjednal.
- 1.29. Není-li v dohodě o závazku uvedena žádná nominální hodnota, podniky by měly stanovit odpovídající ztrátovost ze selhání, jak je uvedena v čl. 192 odst. 5 prováděcích opatření, na základě odhadované nominální hodnoty.
- 1.30. Odhadovaná nominální hodnota je maximální hodnotou, jejíž úhrada se očekává v případě úvěrové události u protistrany.

Dodržování předpisů a pravidla výkaznictví

- 1.31. Tento dokument obsahuje obecné pokyny vydané v souladu s článkem 16 nařízení o zřízení orgánu EIOPA. V souladu s čl. 16 odst. 3 nařízení o zřízení orgánu EIOPA příslušné národní orgány vynaloží veškeré úsilí, aby se těmito obecnými pokyny a doporučeními řídily.
- 1.32. Příslušné orgány, které se těmito obecnými pokyny řídí nebo se jimi hodlají řídit, by je měly vhodným způsobem začlenit do svého rámce regulace či dohledu.
- 1.33. Do dvou měsíců od vydání pokynů v národním jazyce příslušné orgány sdělí orgánu EIOPA, zda se pokyny řídí nebo hodlají řídit, jakož i odůvodnění v případě, že se pokyny řídit nebudou.
- 1.34. Pokud příslušné orgány v řádné lhůtě uvedenou informaci neposkytnou, bude se mít za to, že nedodržují povinnost podávat zprávy, a tato skutečnost bude zveřejněna.

Závěrečné ustanovení o přezkoumání

- 1.35. Tyto obecné pokyny přezkoumává orgán EIOPA.